

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ СУДНОПЛАВСТВА В УКРАЇНІ

Чікал М.А., студент гр. 3161

Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
chikal.mikhail@gmail.com

Тубальцева Н.П., к.е.н., доцент НУК,

Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
natalia.tubaltseva@nuos.edu.ua

Москаленко К. С. студентка гр.4411,

Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова
Україна, м. Миколаїв
love991234540@gmail.com

***Анотація.** Проведено дослідження з пошуку факторів, які негативно впливають на становлення судноплавства України. Запропоновано засоби і варіанти розвитку судноплавства В Україні.*

***Ключові слова:** судноплавство, ефективність, водний шлях, український флот.*

Вступ. Світовий океан є глобальною транспортною артерією, через яку здійснюється до 80% загального обсягу перевезень, тому морське судноплавство є основною сферою транспортних послуг в міжнародній торгівлі. Водний транспорт вважається найбільш універсальним видом транспорту, у зв'язку з тим, що більш дешевий та екологічний. В Європі перевезти вантаж по річці вигідніше, ніж залізничним або автомобільним транспортом. що прямо протилежно становищу у нашій країні. Так, в Нідерландах судна перевозять третину всіх вантажів, в Румунії - 27%, в Бельгії - 18% [2]. В нашій державі становище прямо протилежно, країна мала 4005 км річкових судноплавних шляхів, тепер же - удвічі менше [1]. В Україні річні перевезення становлять всього 3%, тоді як на зорі незалежності, коли водний транспорт не поступався залізничному і автомобільному, баржі перевозили вантажі по Дніпру, Десні, Прип'яті, Дунаю та інших річках.

Мета роботи полягає у визначення факторів, що зупиняють судноплавство в нашій країні, та пошуку підходів до відновлення цієї діяльності в Україні.

Основна частина. Україна отримала в спадок достатній потенціал галузі торговельного судноплавства - вона мала можливість стати третьою країною на пострадянському просторі, де державний бюджет формується в основному за рахунок надходжень від перевезення вантажів морем, але швидко втратила його в результаті невдалих дій з реорганізації національного торгового мореплавства. В Україні на сьогоднішній день водний транспорт економічно не вигідний за таких причин:

1. Собівартість перевезення пасажирів набагато дорожче по воді, ніж наземним видом транспорту: по маршруту Київ - Дніпро з 0% рентабельності - 659 грн за квиток, вартість автобусного квитка по цьому маршруту - 315 грн., залізничного - 193 грн.

2. На доставку вантажу з Кременчука до Одеси йде п'ять діб, без урахування часу на завантаження і вивантаження тоді як автомобільним транспортом - приблизно добу, залізничним - дві доби.

3. Користуватися річкою в Україні дорого. Серед всіх витрат, які йдуть на перевезення по річці, 15-18% - це платежі державі: акциз на паливо, лоцманська проводка, портові збори, користування шлюзами, збір за проходження судна під мостом. У 1991-м році річками перевозили 65 млн т грузу, зараз ця цифра впала до 8 млн. т [1].

4. Обміління річок. Як приклад, за 27 років на ділянці Південного Бугу, в Миколаївській області, річка зміліла з 2,9 м глибини до 1,65м.

5. Занепад річкової інфраструктури: портів, шлюзів.

6. Занепад суден: 81,9% флоту - це судна віком від 21 до 25 років. Серед вантажопасажирських 97,1% старих суден, серед вантажних наливні - 89,5%, серед суховантажних - 84,4% старих суден [2].

7. Відсутність підтримки урядом суднобудування і як наслідок, відсутність чітких правил для інвесторів та передумов для ведення бізнесу в цьому напрямку.

8. Відсутність державного регулятора загальних тарифів на перевезення.

Україна володіє найважливішими внутрішніми водними шляхами міжнародного значення, і перспективи успішного економічного розвитку країни безпосередньо пов'язані з ефективною роботою підприємств транспортно та логістичного бізнесу, перш за все судноплавних компаній. Транзитний потенціал України, який, згідно з обсягами перевезень вантажів та інфраструктури транспортних комунікацій є найбільшим в Європі, використовується зараз тільки на 60%. Внаслідок його неповноцінного використання наша країна щорічно недоотримує близько 2,5 млрд. дол.[3]. Відродження судноплавства в Україні необхідно, тому що держава має поганий стан автодоріг, а судноплавство - найбільш екологічний спосіб транспортування вантажів, також це дозволить збільшенню робочих місць. Відродження судноплавства за 10 років може створити приблизно 8000 робочих місць, що тісно пов'язані з судноплавством і приблизно 80000 робочих місць у суміжних областях [4].

Дослідження стану судноплавної галузі України, яка знаходиться в кризовому становищі, дозволило визначити найбільш перспективні напрями щодо її реновації:

По-перше, створити умови для економічної доцільності використання річок. Розробити низку законів, що будуть регулювати тарифи на перевезення, заснувати програми для надання пільг для: розвитку виробництва, підтримки належного стану, а також догляду за судами та інфраструктурою.

По-друге, інвестувати у технологічність, цифровізацію, розвиток нових технологій, підході для підприємств морегосподарчого комплексу.

По-третє, створювати логістичні шляхи з Європи у Азію і навпаки. Це дозволить залучати певні кошти до бюджету, які можна буде використати на цивільний та військовий флоту.

По-четверте, будувати кораблі на електричній тязі, на відновлювальних джерелах енергії. Висока вартість перевозок залежить від цін на паливо. Завдяки цьому можна заощадити багато грошей власникам компаній, що надають послуги щодо перевезення вантажів чи людей.

Висновок, таким чином, реалізація заходів відновлення судноплавної галузі неможлива без об'єднання зусиль усіх підприємств морегосподарського комплексу. Дієвою інвестиційною програмою буде зосередження всього українського флоту в одному відомстві на основі згоди і рівноправності зацікавлених сторін у вигляді Акціонерної судноплавної компанії, до складу якої може увійти не менше 30 підприємств, зацікавлених у розвитку всіх сфер морегосподарського комплексу України.

REFERENCES:

[1] Перспективы развития речного транспорта в Украине, после подписания Договора об ассоциации с ЕС [Електронний ресурс]. – 906. – Режим доступу до ресурсу: <https://informer.od.ua/news/perspektivy-razvitiya-rechnogo-transporta-v-ukraine-posle-podpisanija-dogovoa-ob-asociacii-s-es/>.

[2] Революция на воде: как Украине заработать на реках [Електронний ресурс]. – 1509. – Режим доступу до ресурсу: revolyuciya-na-vode-kak-ukraine-zarabotat-na-rekah-1136749.html.

[3] Гацан Е.А. Роль судоходства в повышении потенциала Украины// Науковий вісник ХДМІ, № 1, 2010. – С.36-41. Режим доступу:

http://www.kma.ks.ua/ua/images/science/publications/2010/1_2/10_1gazan.pdf

[4] Как помочь отечественному судовладельцу? [Електронний ресурс] / А.Н. Гацан // Порты Украины. – Режим доступу: <http://www.blackseatrans.com/ru/2000-6/sudohod-3.htm>

[5] Іртишева І.О., Криленко Д.В. Інституційні аспекти формування моделі економічного зростання Причорноморського регіону / І.О. Іртишева, Д.В. Криленко // // Економічний аналіз. – 2018. – Т. 28. – № 1. – С. 220-228.

[6] Irtychsheva I.A. Food security in the structure of regional management of economic development: European experience and Ukrainian reality / Kostiantyn Shaposhnikov, Inna Irtychsheva, Lida Rogatina // Wybrane problemy zarządzania i ekonomii. Redakcja Myroslava M. Novak, Pavel Dzikanski. – Ostrowiec Swietokrzyski – Piotrkow Trybunalski. – 2018. – 69-77.

Chikal M. student gr.3161, Tubaltseva N. PhD, associate professor, Moskalenko K. student gr.3161
Problems and ways to restore shipping in Ukraine

Abstract. It was carried out that the factors were made, which negatively absorbed on the establishment of shipping Ukraine. It is propounded by the hiring and varianti development of navigation in Ukraine.

Key words: navigation, efficiency, waterway, Ukrainian fleet.

Чикал М., студент гр. 3161, Тубальцева Н.П., к.е.н., Москаленко К., студентка гр. 4411.

Проблемы и пути восстановления судоходства в Украине.

Аннотация. Проведено исследование по поиску факторов, которые негативно влияют на становление судоходства Украины. Предложены средства и варианты развития судоходства В Украине.

Ключевые слова: судоходство, эффективность, водный путь, украинский флот.